

เทศน์เช้า วันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๕๒

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

เวลาเราเกิดมาเราพบพุทธศาสนา เราต้องการสิ่งที่เป็นความจริง สิ่งทางโลกนะ แต่
องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ที่อริยสัจจะ.. อริยสัจ สิ่งที่เป็นความจริง ความจริงมี
หนึ่งเดียว มีสองไม่ได้ ความจริงไม่มีสอง มีหนึ่งเดียวนะ สิ่งอันนี้สำคัญมากเลย สิ่ง อริยสัจ
จะ ที่นี้สิ่งความจริง นี้ความจริงของใคร?

ถ้าความจริงเราปรารถนาอยู่แล้วนะ เราปรารถนาความจริง ความจริงนี้ถ้าเราพิสูจน์แล้ว
เป็นความจริง ความจริงถ้ามันไม่จริงนะ อยู่กับเรานี้คูสิมันคลอนแคลน

“สิ่งใดสิ่งหนึ่งมีการเกิดขึ้นเป็นธรรมดา สิ่งนั้นต้องดับเป็นธรรมดา”

เราก็เห็นกัน ทุกคนนี่พอเห็นธรรมะเป็นธรรมชาติ ธรรมะเป็นธรรมชาติ มันเป็นไปได้
หรือ ความจริงที่เป็นหนึ่งเดียว ความจริงในใจของครูบาอาจารย์เรา เราจริงนะ อย่างครูบา
อาจารย์เรา ดูหลวงปู่มั่นที่ท่านเป็นพระอรหันต์นะ เวลาท่านเผยแผ่ธรรมขึ้นมา เห็นไหม หลวง
ตาท่านเล่าให้ฟังประจำว่า หลวงปู่มั่นท่านเก็บเล็กผสมน้อย เพราะเป็นพระอรหันต์แล้วมันเป็น
ปาปมุต ความผิดมันไม่มี แล้วมันพ้นจากสมมุติทุกๆ อย่าง แต่เก็บเล็กผสมน้อยนะ อยุ่ใดที่เป็น
คติแบบอย่าง ท่านจะทรงข้อวัตร ท่านจะให้เป็นแบบอย่าง ท่านทำเป็นตัวอย่าง

เวลาเจ็บไข้ได้ป่วยขึ้นมา เห็นไหม นี่คนนะอายุ ๘๐ เป็นวัณโรค เวลาฉันอาหารฉันไม่ได้
หรือ หลวงตาท่านพยายามจะเอาน้ำหลายๆ น้ำมะพร้าวไปให้ท่านฉันตอนในเปล ท่านบอกฉัน
ไม่ได้ ฉันไม่ได้ หลวงตานี้ด้วยความเคารพ ด้วยความรัก คนที่เป็นสิ่งอันเดียวกัน มันจะเคารพ
นบนอบ มันจะมีกตัญญูกตเวที มันจะซึ่งบุญซึ่งคุณนะ

เราจะซึ่งบุญซึ่งคุณองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามากมาย องค์สมเด็จพระสัมมาสัม
พุทธเจ้าสร้างมาเป็นพระโพธิสัตว์ กว่าจะตรัสรู้ธรรมขึ้นมาได้ ๔ อสงไขย แสนมหากัป แล้ว
ปรารถนานะ คูสิเวลาสร้างเป็น ๑๐ ชาติสุดท้าย เห็นไหม เป็นเทมียี่ปี่ขันดิธรรม ขันดิธรรมเขา

ไม่เชื่อหรือ เขาตัดจมูก ตัดหู ตัดทุกอย่างเลยจะให้พุดออกมา นี่ท่านสร้างมาขนาดนั้นเวลาท่านเป็นพระโพธิสัตว์ เวลาท่านเกิดเป็นเจ้าชายสิทธัตถะท่านยังต่อสู้อย่างพิสดาร ตรวจสอบ ค้นคว้า ออกมาอยู่ ๖ ปี

นี่ร้อยสัตว์ชนสัตว์นะ เวลาตรัสรู้ธรรมขึ้นมาแล้วเผยแผ่ธรรม เห็นไหม ได้ปัญญาวัคคีย์ก่อน ได้บิรารยสะอีก ๕๔ ทั้งยสะเป็น ๕๕ ทั้งปัญญาวัคคีย์อีก ๕ รวมพระพุทธเจ้าเป็น ๖๑ องค์ เวลาท่านพุดนะ ท่านจะเผยแผ่ธรรมนะ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกว่า

“ภิกษุทั้งหลาย เธอพ้นจากบ่วงที่เป็นโลกและบ่วงที่เป็นทิพย์ เธอจงไปอย่าซ้อนทางกัน โลกนี้เร่าร้อนนักต้องการธรรมะ เธออย่าไปซ้อนทางกัน”

โลกนี้เร่าร้อนนัก แยกกันไปเพราะอะไร? เพราะเป็นความจริงกันหมดใจ เธอพ้นจากบ่วงที่เป็นโลกและเป็นทิพย์ แต่เวลาครูบาอาจารย์ เห็นไหม หลวงปู่มั่นเป็นที่เคารพบูชา ลูกศิษย์ลูกหาจะเคารพบูชามาก เคารพบูชา มากก็ปรารถนาให้ท่านได้ผ่อนคลาย ให้ได้ดื่มน้ำเพราะท่านฉันอาหารไม่ได้ ท่านบอกว่า

“ฉันไม่ได้”

“ฉันไม่ได้เพราะเหตุใด?”

“ฉันไม่ได้เพราะว่าตาดำๆ มันท้องอยู่” เห็นไหม

ตาดำๆ หมายถึงลูกศิษย์ลูกหา ชีวิตที่เป็นแบบอย่าง ที่เป็นเส้นตรงให้เราเดินตาม เป็นบรรทัดฐานให้เราใช้ชีวิตตาม เป็นบรรทัดฐาน ชีวิตแบบนั้นเพื่อเข้าสู่.. ใช้ชีวิตนะ ใช้ความดำรง ข้อวัตรปฏิบัตินี้มันเป็นกรอบ แต่หัวใจ! หัวใจที่มันดื้อ หัวใจที่มันเป็นไปนี้มันเป็นจริงไหม? ถ้าหัวใจที่มันดื้อ นี่มันดื้อออกจากกรอบ มันพยายามจะดื้อออกจากกรอบ เพราะกรอบนั้นมันเป็นธรรมะ มันจะครอบงำกิเลส พอกิเลสมันโดนจำกัดมันจะดื้อๆ

นี่ธรรมวินัย ข้อวัตรปฏิบัติ กิเลสมันจะดื้อออก มันไม่ยอมอยู่หรือ เห็นไหม แต่นี่มันจะดื้อ ถ้าตัวอย่างมันผ่อนคลาย นี่ก็กลัวลูกศิษย์ลูกหาจะมีปัญหา มาก ท่านบอก

“ไม่ได้หรือตาดำๆ มันท้องอยู่”

ตาค้าๆ มันมองอยู่ ก็ว่าลูกศิษย์ลูกหาในวัดนี้นะ พระในวัดนี้นมันมองอยู่ มันดูอยู่ไ
พุดถึงถ้านั้นเพื่ออะไร? เพื่อบรรเทาธาตุขันธ์ แต่กิเลสมันไม่รู้ กิเลสไม่รู้มันก็อ่อนแอ มันไม่
ยอมรับฟัง เห็นใหม่ ท่านบอกฉันไม่ได้ เพราะอะไร? เพราะตาค้าๆ หลวงตาท่านเคารพบูชา ท่าน
บอกว่า “ถ้าอย่างนั้นพวกนั้นเป็นเทวดา เพราะอะไร? เพราะให้ผ่อนคลายใจ”

คนอายุ ๘๐ เป็นวันโรค แล้วท่านฉันอาหารไม่ได้ เห็นใหม่ นี่เก็บเล็กผสมน้อย เป็นครูบา
อาจารย์ เก็บเล็กผสมน้อย นี่เป็นแค่กรอบเฉยๆ แต่ถ้าในหัวใจล่ะ? ในหัวใจที่เป็นจริง จริงมันมี
หนึ่งเดียว สิ่งที่มีหนึ่งเดียวนะ ดูเวลาทำสมาธิ เวลาจิตนะ สติ สมาธิ ปัญญา แต่เพราะอะไรรู้
ใหม่? เพราะพวกเรานี้ ผู้ที่ประพฤติกปฏิบัติเข้าไม่ถึง พอเข้าไม่ถึงนะบอกว่า “ไม่มีความจำเป็น
สมณะไม่มีความจำเป็นเลย ให้พิจารณาปัญญาสายตรงเลย พิจารณาวิปัสสนาสายตรงเลย”

มันจะตรงเข้าสู่กิเลสเลยใจ ไม่ต้องเข้าสู่ธรรมนะ! มันจะตรงเข้าสู่กิเลส เข้าสู่กิเลสเพราะ
อะไร? เข้าสู่กิเลสเพราะจิตใจเราเป็นกิเลส อวิชชาพาให้เราเกิดมา ปฏิสนธิจิต ปฏิสนธิวิญญาณ
มันมีอวิชชาครอบงำ อวิชชาครอบงำ นี่มันเนื่องกันมามันเป็นอันเดียวกัน พอเนื่องมาเป็นอัน
เดียวกันนะ เวลาเราเกิดเป็นสถานะไหนแล้วเราจะมีธาตุ ๔ ชั้น ๕

นี่ตัวจิตเป็นตัวอันหนึ่ง ธาตุ ๔ และชั้น ๕ มันเป็นสัตตธาตุญาณ มันเป็นที่รับรู้ นี่มัน
เป็นเรื่องเปลือก เรื่องจากภายนอก เรื่องสถานะ แต่เรื่องจริงๆ คือปฏิสนธิจิต คือจิตเดิมแท้ ตัวจิต
เดิมแท้มันมีอวิชชาครอบงำอยู่ ที่นี้อวิชชาครอบงำอยู่ สิ่งนี้อามาศึกษาธรรม พอศึกษาธรรมนี้
อวิชชาตัวความไม่รู้ จิตที่มันไม่รู้สึกตัวมันเอง แต่ไปศึกษาธรรมะของพระพุทธเจ้าที่เป็นสัจ
ธรรม

มันด้วยความไม่รู้ เห็นใหม่ บอกว่าว่างๆ ว่างๆ นะ อู๋.. มันจะสร้างภาพของมันขึ้นมา
แล้วว่าเป็นธรรมๆ นี่ใจความจริงปลอม! ความจริงแท้คือความจริงอริสัจ ความจริงหนึ่งเดียวของ
จิตนั้น แต่เราศึกษาธรรมของพระพุทธเจ้า เราศึกษาเราว่าเรารู้ แล้วจิตมันเป็นอวิชชา จิตมันไม่
รู้ตัวมันเอง พอไปศึกษาขึ้นมา มันนั้นมันนั้นมันนั้นความจริงปลอม พอความจริงปลอม เห็นใหม่ บอก
ว่าสมณะก็ไม่มีจำเป็น สมานิกี้ก็ไม่มีจำเป็น แล้วปัจจุบันนี้..

นี่ปัจจุบันเวลาเผยแผ่ธรรมกันไป ครูบาอาจารย์ท่านพูดถูกต้องของท่าน นี่ผู้รู้จริงใจ พ่อ
แม่ ผู้ที่ผ่านประสบการณ์มา แนะนำสิ่งใดถูกต้องหมดแหละ แต่เด็กมันพูดคำเดียวกับพ่อแม่เลย

นะ ยิ่งเด็กไว้เพียงสามันจะพูดแจ้วๆ เลย มันไว้เพียงสาทั้งหมด มันไม่รู้เรื่องอะไรเลย แต่มันพูด
ดีกว่าผู้ใหญ่อีก มันจำคำพูดนั้นได้

นี่จิตที่มันบอกเป็นสมาธิๆ มันไม่รู้เรื่องอะไรของมันเลย แต่มันพูดของมัน เห็นไหม นี่ถึง
เวลาพุทโธ พุทโธแล้วปล่อย ถ้าพุทโธแล้วมันจะหยาบ.. เป็นไปไม่ได้! พุทโธ พุทโธ พุทโธ พุท
โธ พุทโธจนมันพุทโธไม่ได้ แต่เพราะอะไร? เพราะหนึ่ง เรามีความมั่งง่าย เรามีความขี้เกียจ เรา
มีความไม่ต้องการ เรามีความคับแค้นใจ

คับแค้นใจนะ อวิชชามันจับคั่นอยู่ในหัวใจ มันพุทโธ พุทโธ พุทโธไป เพราะการทำงาน
นะ งานทางโลกมันต้องลงทุนลงแรงมหาศาลเลย แล้วงานทางธรรม ศิล สมาธิ ปัญญา ถ้าไม่มีตัว
สมาธิ ความคิดทั้งหมดเป็นโลกียปัญญา โลภียะคือโลก โลกทัศน์ คือตัวจิต คือตัวภพ ความคิด
ทั้งหมด ความคิดที่ศึกษาธรรมมันเกิดจากอวิชาทั้งหมด มันเกิดจากอวิชาทั้งหมดเลย มันเกิด
จากจิตทั้งหมดเลย มันไม่เกิดจากความจริงเลย

ศึกษาธรรมของพระพุทธเจ้ามันก็เป็นโลก เป็นโลกเพราะอะไร? เพราะใจมันเป็นโลก ใจ
มันเป็นอวิชา พอใจเป็นโลก สิ่งที้ออกมาเป็นโลกียปัญญา นี่ถ้าพุทโธ พุทโธ พุทโธ ถ้าจิตมัน
สงบเข้าไป นี่โลภียะ โลก โลกทัศน์ ความรู้ความเห็นของตัวของมันสงบตัวลง มันปล่อยวางตัว
มันเองลง พอปล่อยวางตัวเองนี้แล้วมันชั่วคราว ของชั่วคราวเพราะอะไร? เพราะมันเป็นหินทับ
หญ้า

คำว่าหินทับหญ้านะมันไม่มีประโยชน์ หินทับหญ้าขอให้มันทับเถอะ ถ้ามันหินทับหญ้า
หญ้ามันไม่เกิดให้รุกรุกตานี้มันประเสริฐแค่ไหน? เพราะหินทับหญ้างี้มีประโยชน์อีก หินทับ
หญ้านี้มันทับหญ้าชั่วคราว พอมันทับไว้ กดหญ้าไว้ มันจะคุสะอาด จะคุเรียบร้อย จะคุพอใจ แต่
ถ้าหญ้ามันรกรกรี้มันจะมีสรรพิษ มีสัตว์ร้าย มีพวกแมงป่อง มีต่างๆ สัตว์ร้ายมันจะคอยขบกัด
เราอยู่ในคองหญ้านั้น

โดยปกตินะ โลภียะปัญญา ความคิดของเรา เห็นไหม มันมีอวิชา มันมีเสื่อร้าย มันมีทุก
อย่างคิดหมด แล้วก็คิดธรรมะ ตรีกธรรมะไร ว่างๆ ว่างๆ นี่ทำสมาธิไปแล้วจนพุทโธไม่ได้ แล้ว
จิตมันก็ว่าง แล้วทำอย่างไรต่อไป? นี่วังวนอยู่นั้นไง เรือไม่มีหางเสือ ไปไหนไม่รอด อยู่อย่างนั้น
แหละ นี่ธรรมะเดียนี่มันเป็นโลกๆ ไร ธรรมะกับโลก แต่ถ้าเราพุทโธ พุทโธ พุทโธ จนมันพุท
โธไม่ได้มันจะรู้ณะ

นี่ความจริงหนึ่งเดียว สมาก็มีหนึ่งเดียว ทั้งๆ ที่สมานี่ขอบเขตของมันเป็นฉาน ฉาน เป็นอินไตย อินไตยหมายถึงว่าขอบเขตมันกว้างขวางจนกำหนดไม่ได้ กำหนดไม่ได้เพราะอะไร? กำหนดไม่ได้เพราะอำนาจวาสนาของคนไม่เหมือนกัน กำหนดไม่ได้เพราะจริตนิสัยคนไม่เหมือนกัน กำหนดไม่ได้เพราะในปัจจุบันทำมากทำน้อยมันต่างกัน มันกำหนดไม่ได้เพราะมันมีเหตุมีผลที่กำหนดไม่ได้

แต่เราก็จะว่า นี่ขณะที่เป็นสมาธิ เห็นไหม น้ำล้นฝั่ง น้ำล้นแก้วถ้ามันเต็ม สมาก็คือแก้ว น้ำนั้นแหละ น้ำล้นตุ่ม น้ำล้นไห ถ้าเราเอาน้ำใส่ไปในตุ่ม ใส่ไปในไหนั้นมันจะล้น ล้นอย่างนั้นล่ะ.. คือผลของมัน คือผลของความสงบมันมีเท่านั้น แต่ถ้าทำมากทำน้อยขนาดไหน มันก็ทำได้มากแต่มันเป็นผลที่เป็นโลกียะ คืออริยสัจ คือสัจจะความจริง ผลมันไม่เป็นธรรมไม่ว่าจะนั้น พอผลไม่เป็นธรรม เขาก็เลยรังเกียจกันว่าสมาธิมันไม่มีประโยชน์ สมาธิไม่มีประโยชน์

ตัวสมาธิ ถ้าไม่มีตัวสมาธิมาให้กิเลสมันสงบตัวชั่วคราว เพื่อให้ปัญญามันออกก้าวเดิน ปัญญาที่ออกก้าวเดินนี้เป็น โลกุตตรปัญญา ปัญญาที่พระพุทธเจ้าต้องการ พระพุทธเจ้าปรารถนา เพราะปัญญาในพุทธศาสนานี้ ปัญญารอบรู้ในกองสังขาร แต่ปัญญาของโลก ปัญญาสังขาร ออกไปรอบรู้เรื่องวิทยาศาสตร์ เรื่องวิชาชีพ แต่ถ้าปัญญาขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ปัญญารอบรู้ในกองสังขาร คือปัญญารอบรู้ในความคิดใจ

สังขาร ความคิด ความปรุง ความแต่ง ความรู้สึกในหัวใจของเราทั้งหลาย แล้วถ้าปัญญามันเกิดขึ้นมา มันรอบรู้เท่าทันตัวเอง รอบรู้เท่าทันความคิด รอบรู้เท่าทันกิเลส รอบรู้เท่าทันอวิชา รอบรู้เท่าทันกับความเอาชนะตนเอง เห็นไหม เรื่องของโลก สงครามเกิดขึ้นมานี้ได้ประโยชน์มากมายมหาศาล สิ่งต่างๆ ที่เขารบทัพจับศึกนี้เขาว่าเขาได้ประโยชน์ขึ้นมา ขณะที่คุณด้วยล้านคือก่อเวรก่อกรรม

“การชนะที่ประเสริฐที่สุดคือการชนะตนเอง”

เอาชนะเราให้ได้นี้แหละ การชนะเราที่ประเสริฐที่สุด แล้วกว่าจะเอาชนะเราที่เอาชนะอย่างไร? ถ้าเอาชนะอย่างไร? นี่ปัญญารอบรู้ในกองสังขาร โลกุตตรปัญญา ปัญญาที่เหนือโลก เอาเราออกจากโลก โลกทัศน์คือความคิดข้องของใจ ถ้าความคิดข้องของใจนี้มีมันหลุดพ้นออกไปจากอวิชา นี่พ้นจากโลก พ้นจากการเกิดและการตาย พ้นจากมันทั้งหมด

นี่ปัญญาอย่างนี้ไม่มีใครรู้ ไม่มีใครเห็นนะ แล้วพอจะรู้จะเห็นขึ้นมา เห็นไหม นี่มันเป็นหนึ่งเดียว ถ้าเข้าถึงธรรมนะไม่มีสอง พระอรหันต์ไม่เถียงกันเรื่องอริยสัจ แต่พระอรหันต์เถียงกันด้วยความชำนาญ คูติในสมัยพุทธกาล เอตทัคคะนี้ความชำนาญของแต่ละคนไม่เหมือนกัน แต่อริยสัจอันเดียวกัน จะไม่มีการเถียงกันเรื่องอริยสัจเด็ดขาดเลย แต่เรื่องความชำนาญมีบ้าง มีบ้าง

ทีนี้ถ้าเป็นความจริงหนึ่งเดียวมันจะเหมือนกัน นี่มันจะขัดแย้งกันไปที่ไหน? มันขัดแย้งกันไปไม่ได้ ถ้ามีความขัดแย้งมันต้องมีผิอยู่คนหนึ่งแน่นอน ถ้าใครผิคนนั้นมันเป็นเรื่องของ.. นี่เห็นไหม ความจริงที่เป็นหนึ่งเดียว ถ้าพูดความจริงแล้วจะไม่มี ความขัดแย้งเลย พูดความจริง ความจริงหนึ่งเดียว แต่ถ้าพูดความจริงเทียม ความจริงของอวิชา ความจริงจากความรู้ของตัวเอง มันเป็นความจริงปลอม พอความจริงปลอมมันมีกิเลสซ่อนมา มันมีการลบหล้าง

มันมีการลบหล้างนะความจริงปลอมนี้ เพราะความจริงปลอมมันมีกิเลส มันอยากขึ้นใหญ่ มันอยากมีอำนาจ มันอยากจะทำรอบำคนอื่น เห็นไหม แต่ถ้าเป็นความจริงแท้ๆ ไม่คิดในเรา และในเขา ในเรายังไม่คิดเลย มันจะไปติดคนอื่นได้อย่างไร?

“สิ่งใดสิ่งหนึ่งมีการเกิดขึ้นเป็นธรรมดา สิ่งนั้นมันต้องดับเป็นธรรมดา”

รู้เท่าทันหมดแหละ เห็นโลก เห็นความเป็นไปของโลกนะ มันเข้าใจความเป็นไปของโลก ความเป็นไปของโลก โลกเป็นอย่างไรเอง เข้าใจเอง เห็นไหม แม้แต่ชีวิตเราก็ต้องสิ้นไปเป็นธรรมดา เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะปรินิพพาน พระอานนท์เป็นพระโสดาบันนะ ต้องการให้องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าอยู่ต่อไป เพื่อจะให้สั่งสอนพระอานนท์

“อานนท์ เราบอกเธอแล้วไม่ใช่หรือ? สิ่งใดสิ่งหนึ่งมีการเกิดขึ้นเป็นธรรมดา สิ่งทั้งหลายก็ต้องดับไปเป็นธรรมดา แม้แต่ตถาคตก็ต้องละสังขารภายในคตินี้”

เห็นไหม เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมขึ้นมาแล้ว นี่ละกิเลสมาตั้งแต่วันตรัสรู้ธรรมขึ้นมา แต่สิ่งนี้เวลาจะดับขันธต้องละขันธ นี่ขันธนิพพาน

กิเลสนิพพาน ขันธนิพพาน.. พระอรหันต์ที่มีชีวิตอยู่นี้กิเลสนิพพาน กิเลสสิ้นไปแต่ยังมีชีวิตอยู่ กิเลสไม่มีในธาตุในขันธเลย แต่มันก็ยังแบกธาตุแบกขันธต่อไป ถึงที่สุดแล้วขันธนิพพาน สละทั้งขันธ จิตนี้เป็นจิตล้วนๆ ไม่มีสิ่งใดเลย แต่ถ้ายังมีธาตุ มีขันธอยู่ ธาตุขันธมันเป็น

ภาระต้องแบกรับไป เห็นไหม ความจริงหนึ่งเดียว มันจริงเหมือนกัน ไม่มีต่างกันหรอก แม้แต่
ศีล สมาธิ ปัญญา

ศีลสำคัญมาก ศีลสำคัญเพราะอะไร? ถ้าไม่มีศีลสำคัญ ไม่มีกรอบกติกาขึ้นมา กิเลสมันจะ
พาเราแฉไปเรื่อยแหละ นี่มีความเห็นใดถูกต้อง มีความเห็นดิงามบอกถูกต้องหมดแหละ แต่ถ้ามันมี
อะไรขัดแย้งกับกิเลสมันว่าผิดหมดแหละ พระพุทธเจ้าถึงบัญญัติศีลไว้ ศีลที่เป็นกลาง ศีลที่เป็น
ข้อบังคับว่าเราต้องทำให้มันผิดถูกต้องตามนั้น แต่ตัวจริงๆ แล้วมันเป็นข้อบังคับ มันไม่ใช่ตัวศีล ตัว
ศีลจริงๆ คือตัวปกติของใจ ถ้าใจมันไม่ทำผิด มันไม่แฉออกไป นั่นละคือศีลสมบูรณ์

นี่เราไปติดกันที่ข้อบังคับว่าสิ่งนั้นจะผิด จะผิด เกร็งไปหมดเลยไง มันเลยถือศีลปลอมๆ
ไง ถ้าถือศีลจริงๆ นี่ตั้งสติไว้ ความปกติของใจ ศีลตัวเดียวคือรักษาคใจไว้ ไม่ผิดอะไรเลย รักษา
ความปกติไว้มันจะผิดอะไร? ไม่มีอะไรผิดเลย นี่พอมันไม่ผิดปั๊บมันก็ไม่ทำความผิดข้างนอกใช้
ไหม? เวลาจิตมันสงบขึ้นมา มันมีรากฐานขึ้นมา เพราะอะไร? เพราะมันไม่เบียดเบียนใครมันก็
เป็นสัมมาสมาธิ

แต่ถ้ามันไม่มีศีลขึ้นมา พอจิตมันมีความสงบขึ้นมา คุณลักษณะที่จิตไม่สงบนี้มันอยากใหญ่
อยากโต อยากจะทำลายคนอื่น ยิ่งจิตสงบขึ้นมา คุณเทวทัตสิ เวลาจิตสงบขึ้นมาเนี่ยมันโลภก็ เป็นงู
ไปพันหัวชาติศัตรู นี่ทำได้หมดแหละ แต่ถ้ามันมีศีลของมัน เห็นไหม มันเป็นสัมมาสมาธิ มัน
เป็นจิตปกติ ถ้าศีล สมาธิมันเกิดมรรคญาณ เกิดปัญญาที่ถูกต้อง ศีล สมาธิ ปัญญา เกิดถูกต้องมัน
เข้าไปชำระกิเลส

นี่สิ่งนี้มันมีหนึ่งเดียว ความจริงมีหนึ่งเดียว ความจริงไม่มีสอง ศีล สมาธิ ปัญญา หนึ่ง
เดียว เราเข้าถึงสัจธรรมความจริง นี่เป็นประโยชน์กับเรานะ แล้วครูบาอาจารย์ท่านต้องการตรงนี้
ต้องการให้ศาสนานี้มันคง ต้องการให้ศาสนานี้ให้เป็นที่พึ่งของสังคม เป็นที่พึ่งของสัตว์โลกนะ

เมื่อก่อนหน้านั้นไม่มีหลวงปู่มั่น ก็ต่างคนต่างกระเสือกกระสนกันไปเพื่อจะเอาตัวรอด
แล้วหลวงปู่มั่นท่านมีศักยภาพ ท่านมีศักยภาพมาก เพราะว่าท่านสร้างบุญญาธิการมา ท่านถึงเอา
ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามาแจกแจง มาแนะนำพวกเรา ถ้ามีคนที่ปฏิบัติได้..

นี่เราได้ทำได้จริงนะ แต่เราจะแจกแจง จำแนกมันออกมาให้เขาได้รู้ได้ยาก แล้วหลวงปู่
มั่นท่านทำของท่านได้ แล้วท่านจำแนก แจกแจงธรรมะให้พวกเราก้าวเดินตาม นี่มันถึงเจริญ

ขึ้นมา พอเจริญขึ้นมา เราต้องทำจริงทำจังขึ้นมา กคกิเลสเรา กคไอ้ตัวความเป็นไปที่มันอยาก
แสดงออกอันนั้นให้มันเป็นตัวจะความจริงข้างใน

โอปนนิโก รื่องเรียกสัตว์ทั้งหลายมาดูธรรม มาดูหัวใจของเรา นี้ มาดูความสุขของเรา
มาดูความเป็นไปของเรา เห็นไหม นี่เยาะเย้ยมัน เยาะเย้ยมาร เยาะเย้ยทุกๆ อย่าง ถ้ามันชนะขึ้น
มาแล้วถึงที่สุด นี่ความจริงหนึ่งเดียวที่เป็นความจริงแท้ เอวัง